

ALFÖLD

POLITIKAI NAPILAP

VIII. évfolyam 153. szám.

Főszerkesztő:
DR. DIÓSZEGHY JÁNOS.

Debrecen, 1938. július 10. Vasárnap

Óriási tűzvész a Máv. fűtőház mellett Felrobbanás veszélye fenyegette a közeli benzinraktárakat A postakincstár öt vagon távirópóznája a tűz martaléka lett A füsttől és a hőségtől több ember lett rosszul

Borzalmas tűzvész pusztított ma délelőtt a Máv. fűtőház közvetlen szomszédságában. A fűtőháztól 60 méterre 5 vagon kátránybafóztott táviró oszlop volt elhelyezve, amely egy mozdony kipattanó szikrájából meggyulladt és lobogó lánggal égni kezdett.

A lángok pillanatok alatt végig-

futottak a nagymennyiségű vilanyoszlop esomóján és irtózatos tűz keletkezett. Az óriási máglyából a fellegekig csaptak a lángok s a gomolygó füstáradat valósággal eltakarta a napot s óriási sávban huzodott keresztül a város felett.

ben nem volt víz, ennél fogva a csónakázó tó vizét használták fel az oltáshoz. A vonatforgalmat elzárták és a hosszú tömlőket vezették a tűz közelébe, úgyhogy a vasúti sínek alatt árkok ástak, és ott vonták át a tömlőket. Rövid idő múlva hat vízszár ontotta a vizet a tűz fészkeire, ami kezdetben nem sok eredménnyel járt.

A veszélyt nagyban növelte a rettenetes forróság s igen nagy aggodalmat keltett, hogy a tűz az egyik állomásmenti benzinraktárhoz mindössze csak 10 méternyire volt s raktár tele volt benzinesbördökkel. A tűzoltóság munkája elsősorban arra irányult hogy a tüztől megóvják a benzinraktárt, amelynek esetleges kigyulladásá, a

benzinmennyiség telrobbanása végzetes következményeket vont volna maga után. El lehet mondani, hogy azzal mindenki tisztában volt, hogy a benzinraktár esetleges felrobbanása az egész környéket rombadöntötte volna. Megfeszített erővel dolgozott a tűzoltóság, a munkálatban igen sok önkéntes tűzoltó is részt vett.

Az egyre növekvő tömeggel szemben a kivézenyelt rendőrsztag kevésnek bizonyult, ennél fogva egy szakasz katona is a helyszínre érkezett a rend fenntartására. A csónakázótóból szivattyuzott vízmennyiség hatalmas vizu garakban zuhogott a tüzre, amely szinte kibírhatalan hőséget árasztott.

Az egész tűzoltóság mozgósítva lett a tűzhöz

A tüzesetről telefonon értesítettek a tűzoltóságot, ahonn dr. vitéz Roncsik Jenő tűzoltófépáranecnokkal az élen teljes készült ség vonult ki két motoros és két autófecskendővel a helyszínre, mire azonban megerkeztek, a tűzvész teljes erővel dühöngött, ugyanis a nagyerejű szél azonban akkorra már felszította a lángnyelveket. A város felett terjengő hatalmas füstfelleg nagy konsternációt keltett az egész városban, ahonnan autósok és kerékpárosok százaai és az érdeklődők ezrei vo-

nultak ki a tűzhöz, mivel senki sem tudta, hogy honnan származhat ez a borzasztóan nagy füstfelleg, amely valósággal fekete függönyt vont keresztül a város felett.

A tűz körül fullasztó füst és kibírhatalan forróság volt s a tűzoltóság csak a legnagyobb nehézségek árán tudta a tűz fészket megközelíteni. A terjengő füst valósággal alkonyati sötétségbe borította a környéket, fojtóvá tette a levegőt s a hatalmas máglya hangos ropogással égett.

Ötezer ember nézte végig az oltási munkálatokat

Óriási tűz — mondották egymásnak az emberek — ilyen régen volt Debrecenben.

A tömeg egyre nőtt, percek alatt több, mint 5000 ember szorongott a tűz körül s nagyban akadályozták az oltási munkálatok megkezdését. Közben nagy rendőri készültség érkezett, a

rendőrség kordont vont a tűzvész körül 300 méteres körzetben, nehöl még a gumibotot is használni kellett a kíváncsiskodók ellen. A világítási vállalat szerelőautója is a helyszínen termett és a környéken kikapcsolta az áramot, a postahivatal pedig a telefonszolgáltatást szüntette be, az esetleges további bajok elkerülése végett.

A csónakázó tó vizét használták az oltáshoz

A tűzoltás nehéz munkájába bekapcsolódott a Városi Köztisztasági Vállalat locsolóautója is, valamint három mozdony. A közel-

Sikerül a tüzet lokalizálni

Egy órai szakadatlan munka után sikerült a tüzet elszigetelni és lokalizálni. Ekkora már ott volt az egész tűzoltótisztika, sok mentőorvos, az állomásfőnök, a fűtőház főnöke, Zld József h polgármester és sokan mások. A szo-

katlan méretű tűz még ezután is parázslott, azonban annak további terjedése meg lett akadályozva s ezzel sikerült a környéket is megmenteni az esetleges következményektől.

A postakincstár tulajdona volt az elégett 5 vagon táviróoszlop

A nagyarányu tűzvészről értesítették a debreceni postahivatalt mint az égő 5 vagon táviróoszlop tulajdonosát is. A Postaigazgatóság részéről többen a tűz színhelyére siettek, majd a tűz lokalizálása után megkezdett tűzvizsgálatban is részt vettek. A lefolytatott tűzvizsgálat megállapította, hogy az egyik mozdonyból kipattanó szikra lángra lobbantotta a táviróoszlop esomója melletti fűvet és a láng alakuszott a hatalmasmennyiségű oszlopesomónak és azt felgyújtotta. A kár

igen jelentékeny.

A tűzvész okozta hőséget legjobban jellemzi, hogy a tűzhöz a legközelebb fekvő vasut sin mintegy 20 méteres szakaszon a rettenetes hőségtől meggyömbült s használhatatlanná vált. Míg az elgyömbült vasuti sint ki nem javították, addig a nagyállomástól nem tudott indulni vonat Tiszafüred és Hajduböszörmény felé. A sin cserélési munkálatait azonnal megkezdtek, úgyhogy a forgalmi zavar csak igen rövid időt velt igénybe.

Hivatalos jelentés szerint Beck külügyminiszter a jövő héten hivatalos látogatásra Rigába utazik.

A Chaco-viszály elsímitása érdekében Buenos Airesben egybegyűlt békeértekezlet csütörtökön éjjel véget ért. Az értekezlet átnyújtotta indítványait Paraguay és Bolivia kiküldötteinek, akik haladéktalanul érintkezésbe léptek a két érdekelt kormánnyal.

Zombor közelében a vonat elütött egy parasztszekeret. A szekéren hárman ültek, Ketten közülük szörnyethaltak, míg a harmadik súlyosan megsérült.

A dublini egyetem jogi kara disz doktorává választotta Kennedy dr.-t, az Egyesült Államok nagykövétét. Kennedy disz doktorrá avatása után egyórás beszélgetést folytatott De Valera miniszterelnökkel.

A passadeani földrengéstani intézet igazgatója, a Nobel-díjat nyert Anderson dr. közölte, hogy sikerült lefényképeznie a kozmikus sugarakat.

Kassáról jelentik: Ruzsoly községben kigyulladt az ottani fürésztelep és a nagy szélben teljesen leégett. A kár több, mint ötmillió csekkorona. Az eperjesi csendőrség megindította a vizsgálatot a tűz okának felderítésére.

A német nemzeti szocialista párt hivatalos szerve közli, hogy Hitler vezér és kancellár hátrózata szerint az ezévi birodalmi pártnapot szeptember 5-től 15-ig tartják.

India északi határán vazirisztáni felkelők megtámadtak egy postagépkecsit és kíséretének egyik tagját megölték. A gépkocsi megsegítésére érkező csapatok és a támadók között harc kezdődött, amelynek során egy vaziri életét vesztette. Ipi fakirja India és Afganisztán határa közelében egy barlangba húzódott és onnan irányítja hiveit.

HA HIRDETŐKNÉL
vásárol
LAPUNKAT TÁMOGATJA.

VIGSZINHAZ MOZGO

1. A rádió csalogánya
Utry Anna
személyes fellépte, magyar nótákat énekel cigányzene kísérettel.

2. A legnagyobb magyar film:

A pusztai szél

Jávor, Kiss, Gézón, Rózsahegy.

Megelőzi:

A miniszterelnök

debreceni látogatása

Előadások: 5, 7 és 9 órákor.

Egyre feszül a helyzet Japán és Franciaország között

A Doméi Iroda sanghaji jelentése szerint a japán hatóságok erőlyesen tiltakoznak a sanghaji nemzetközi engedményes terület és a francia engedményes terület vezetőségénél a legutóbbi véres események miatt. A japán jegyzék minden kétséget kizáró módon ki fejezésre juttatja Japánnak azt a szándékát, hogy hasonló esetek megismétlődésekor ön maga avatkozzék be.

A kínai hatóságok hirdetményben felszólították a Csunkingban Kína jelenlegi fővárosában lakó nőket és gyermekeket hagyják el a várost és telepedjenek a kormány által kijelölt 3 kerületben.

Aki a hirdetmény ellenére a városban marad köteles résztvenni a légvédelmi intézkedésekben.

A sanghaji japán főkonzul eshangu tiltakozást intézett a sanghaji városi tanáshoz, és kijelentette, hogy egyáltalán nincs meg-

elédve a nemzetközi negyedben megismétlődő kínai terrorrelekmények miatt elrendelt óvintézkedésekkel.

A Paracels-szigetek megszállása ellen irányuló japán tiltakozás nagy figyelmet keltett a francia sajtóban. A Jour a következőket mondja! Ha a területi fennhatóság kérdésében helye van a vitának, akkor ez a vita csakis Annam és Kína között folyhatik le, mert a szóbanforgó japán szigetek sohasem voltak Kína birtokában. Az Epoque ismételten rámutat arra a veszedelemre, amely Indokínát a japán előretörés következtében fenyegeti.

A Havas Iroda tokiói jelentései szerint Horinucsai japán helyettes külügyminiszter átnyújtotta Henry francia nagykövetnek a japán jegyzéket amely a japán kormány a Paracels szigetek megszállása ellen tiltakozik. A francia kor-

mány a megértő barátság szellemében megkezdte a japán jegyzék tanulmányozását. A japán kormány mindenekelőtt az iránt érdeklődik hogy a franciáknak milyen szándékaik vannak a szigetekkel kapcsolatosan és biztosítékokat kíván az irányban, hogy a francia kormány tiszteletben tartja a szigeteken működő japán vállalatok és ott élő japán állampolgárok érdekeit. Franciaország nagykövete még a kormány végleges válasza előtt haladéktalanul megfelelő megnyugtató kijelentést tett.

Hirdetmény

az 1938. évi általános kereseti, valamint jövedelem- és vagyonadó és visszabályozási járulék kivetési lajstromok közszemlére kitételéről.

Közhirre teszi a városi adóhivatal, hogy az 1938. évi általános kereseti, továbbá jövedelem és vagyonadó és visszabályozási járulék kivetésére vonatkozó lajstromokat 1938. évi július hó 11-től kezdődően 1938 évi július hó 25-ig bezárólag 15 napi időtartamra közszemlére tette ki.

E lajstromokat a városi adóhivatal III-a kivetési osztályában (Városi adóhivatal Sas uccá felőli lépcsőfeljárattal szemben I. e. 37. sz. helyiségben) a hivatalos órák alatt bárki megtekintheti.

Munkaadók és munkavállalók figyelmébe

Értesíti a város elsőfoku közgazgatási hatóság a város érdekelte lakosságát, hogy a m. kir. Földművelésügyi Miniszter 86.165-1938. VIII. A. 1. számú rendelete alapján a munkabér megállapító bizottság folyó évi július és augusztus hónapokban a város területén levő mezőgazdaságokban alkalmazott gazdasági munkások részére fizethető legkisebb munkabérek az alábbi részletezés szerint állapította meg:

I. Saját élelmezés melletti alkalmazás esetén: Fejnőtt férfimunkás részére 2,80 pengő, felnőtt nőimunkás részére 2.—P, 16 éven aluli munkás részére 1,60 P.

II. Munkaadó által nyújtott élelmezés melletti alkalmazás esetén: Felnőtt férfimunkás részére 2.—P, felnőtt nőimunkás részére 1,40 P, 16 éven aluli munkás részére 1.—pengő,

Szombaton vasárnap:
Csak 2 napig.
Csathó Kálmán vigjátéka:

Te csak pipájl Ladányi

Rózsahegy Kálmán cimszereplésével. Parnerei Turay Ida, Ráday Imre, Vaszary Piroška, Juhász József, Eöri Kató, Kőpeczi Boócz Kajos és Gömöri Vilma.
Megelőzi: Magyar Világhíradó.
Előadások szombaton 7, 9 órákor, Vasárnap 3, 5, 7, 9 órákor.

A debreceni református egyház presbitériuma az örök életnek a mélységes emberi fájdalomtól kiragogyó reménységével Isten akaratában imádkozó lélekkel megnyugodva tudatja, hogy szeretett lelkipásztora és lelkészelnöke

MAKLÁRY KÁROLY

a tiszántuli református egyházkerület püspöke,

életének 63 ik évében, debreceni lelkipásztorságának ötödik, püspökségének második esztendejében, folyó hó 7 ik napján visszaadta lelkét az örökké való Istennek.

Temetése folyó hó 10-ik napján, vasárnap délután négy órákor lesz a Nagytemplomban tartandó gyászszertartás után a Köztemető diszshelyén.

Debrecen, 1938 évi július hó 7-én.

Bizonyára él az Ur és él a Te lelked, ha alig egy lépés van köztem és a halál között...

A lélek bizonyosságot tesz a mi lelkünkkel együtt, hogy Isten gyermekei vagyunk. Ha pedig gyermekek örökösök is: örökösök Istennek, örökösök pedig a Krisztusnak; ha Vele együtt szenvedünk, Vele együtt is dicsőülünk meg.

A. B. F. R. A.

A tiszántuli református egyházkerület a váratlan veszteség tüzeiben égő mély fájdalommal tudatja, hogy főtiszteletű és méltóságos

MAKLÁRY KÁROLY

református püspök, a debreceni református egyház lelkészelnöke, m. kir. kormányfőtanácsos, a református egyetemes konvent és zsinat rendes tagja, a Lelkészi Nyugdíj, Özveggy és Árvagyámintézet elnöke, Debrecen sz. kir. város törvényhatósági bizottságának örökös tagja, a debreceni református Kollégium igazgatótanácsának elnöke, számos egyházi és társadalmi egyesület elnöke, stb. rövid súlyos szenvedés után, július 7-én, délután félnégy órákor nemes lelkét visszaadta teremtő Istenének, akit egész élete odaadásával szolgált az utolsó pillanatáig hordozva a vállán a krisztusi szelid, hóféhér palástot.

Nagy halottunkat július hó 10. évi, vasárnap délután négy órákor az ősi Nagytemplomban tartandó gyászistentisztelet után temetjük el a város által adományozott diszshelyre.

Debrecen, 1938 évi július hó 7-én.

Hajdúszoboszlói Gyógyfürdő

ma már európai hírű.

Fedett gyógymedencék, ivócsarnok, inhalatórium, strandfürdő. Páratlanul eredményes fürdő-, ivó és belélegző kúrák. A fürdőt Hajdúszoboszló 73 és 78°-os sós—jódos—brómos—hidrocarbonátos hévizei táplálják. 3 000 liter forróvíz percenként. Magyar és német nyelvű ismertetővel készséggel szolgál a fürdő Igazgatósága.

Érdekes terv a kőborcigányok gyarmatra való leteleítésére

A cigánykérdés az országnak többszázestendő problémája. Nem könnyű feladat lenne annak kiszámítása, hogy a hajdani tekintetes karok és rendek, nádorok, országbírók, városi főbírók, megyei szolgabírók, városi szenátorok, majd később az országgyűlések, főrendek, minisztériumok, polgármesterek, kis és nagytanácsok, alispánok hányezer métermázsányi papirt fogyasztottak el, hány lud és acéltoll vált használhatatlanná a cigánykérdés problémája megoldásának sikertelen kísérletezésében.

Tíz esztendő óta már nem is a kérdés megoldása, csak a cigányrazzia foglalkoztatja a városokat, megyéket. Rajtaütésszerűen gyűrűbe szorítják őket s illetőségi helyeikre tolocolják őket, ahonnan aztán harmadnapra eltűnnek és újból megkezdik karos „tanulmányutjaikat”.

Most az ad aktualitást a cigánykérdésnek, hogy a járványszerűleg fellepett s a hasítottkörmű állatállományt megtizedelő ragadós száj es körömfajás vonatkozásban

„helyhez kötötték” Faraó ivadékaikat, nehogy még inkább kiszélesítsék a járványterületet bacilushordozásukkal.

Most új, érdekes terv merült fel Győrben a cigánykérdés megoldására, amellet a figyelemreméltó elgondolás mellett, hogy a cigányokat munkatáborok gyűrűjébe szorítsák minden megyében, távol e községtől. Egy földbirtokosé az ötlet.

Eszerint Európa összes államai szedjék össze a cigányait, szereljék fel őket gazdasági eszközökkel, állatállománnyal, vetőmaggal lássák el őket felesztendőre elemiszercikkekkel, s hajóra rakva, vigyék valamelyik állam gyarmata műveletlen embermunkáira részébe s ott telepítsék le Faraó közveszélyes ivadékaikat. Az éhes, és korgó gyomor majdmunkába állítja őket, es az új nemzedék már egészen rendes ember lesz majd, és meg talán szégyelli is hogy a apja nem passzussal „vásárolt” lovát és hogy a mamája sohasem vitt haza élő, csak kitert nyakutyukot, libát meg kacsat,

NIKOPÁLL szipkában

Minden dohánytőzsdeben kapható. 1 elegáns bakelit szipka és 5 betét ára ————— 1.50 P
1 betét, mely 40 cigarettára elég ————— .16 P

NIKOPÁLL betétet dohányozzon, mert az egészségre ártalmas niktin, pyridin, kátrány, gyanta stb. származékok ezáltal nem jutnak a szájba és tüdőbe.

Hagyatéki képkiallítás

Igazi művészi elményt nyújt néhány Pálffy Józsefnek, a nagynevű festőművésznek képkiallítása a Vilmos császár körüli Csanak-villában. A kiállítás iránt rendkívül nagy az érdeklődés. Megtekinthető minden nap, belépőjegy nincsen.

Arverési hirdetemény

Pk. 4266—1932.
M. kir. kincstár végrehajtató jávárs, (képv. M. kir. kincstár jog

ügyi igazgatóság ügyvéd) 545 pengő követelése és jár, erejéig 1938 évi július hó 29.-én déli 12 órakor Nagyléta határan tanyán adós lakásán a derecskei kir. járásbírótság Pk. 4266—1932 sz végzésével elrendelt végrehajtás során lefoglalt 1433 pengő becsértékű alábbi ingóságok: butorok fegyver-, roz-, tehén-, borju-, lovak-, kacskák-, stb. bírólilag elárvereztetnek. Derecske, 1938 június hó 20.
Margitay kir. bírósági végrehajtó.

Ha hirdetőinknél vásárol Lapunkat támogatja.

AZ A P O L L Ó B A N

3 órás előadások!

A színjátás két fejedelme Chaplin és Marlene Dietrich egy előadásban két attrakcióval:

A modern idők

Allah kertje

Előadások : 6 és 9 órától.
vasárnap 3, 6 és 9 órakor

HUNGÁRIA FILMSZÍNHÁZ

Rouben Mamoulian káprázatos alakítása:

Asszony a viharban

Főszereplők : Iréne Dunne és Dorothy Lamour,
Kisérő: „Kislány verve jó”.
Előadások : 5, 7 és 9 órakor.
vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor

Leesett a mi fejünk koronája.

Mérhetetlen csapás súlya alatt összetörve, Isten akaratában gyermeki alázattal megnyugodva, mélységes fájdalommal jelentjük, hogy a legjobb férj, apa, nagypapa, testvér es rokon

Maklár Károly

a tiszántuli ref. egyházkerület püspöke, debreceni lelkipásztor, a debreceni presbitérium elnöke, m. kir. kormányfőtanácsos, a ref. Konvent és zsinat rendes tagja, a Lelkés Nyugdíj-, Özvegy és Árvagyámintézet elnöke, Debrecen sz. kir. város törvényhatósági bizottságának örökös tagja, a debreceni ref. Kollegiumi igazgató tanácsnak elnöke, számos egyházi és társadalmi egyesület elnöke stb.

1938 évi július hó 7-ik napján délután félnégy órakor rövid, súlyos szenvedés után, életének 63 ik, boldog hásasságának 37-ik évében elhunyt.

A temetési szertartás július hó 10 én délután négy órakor a Nagytemplomban kezdődik és véget ér a Köztemetőben a város által adományozott díszsírhelynél.

Drága halottunk emlékét soha el nem muló kegyelettel őrizzük!

Debrecen, 1938 évi július hó 7.

Özvegye: Maklár Károlyné, sz. Kérészy Anna, Gyermekai és vejei: Maklár Anna, férje mándi Mátyás Lajos, Maklár Lanke és férje Józsa Sándor, Maklár Magdolna és férje dr. Géher István, — Unokái mándi Mátyás Tamás és Józsa Judit. — Testvérei Maklár Dezső, és Maklár Sándor családjakkal,

Eljegyzések: Nagy József gépkecsivezető—Székely Rozália,

Reszegi Sándor asztalos mester—Valmányi Erzsébet.

Halálozások: Vadász Mihály ref. 6 hónapos Tegez u 12, Farkas László ref. 2 hónapos Dévai-utca 22.

Arádió minden nap 6:45-kor reggeli tornát, utána hanglemez-műsort, majd éntend 10:00, 12:30, 4:45, 9:20 és éjjél után 5 perckor híreket, 12:00, 1:20, 4:45 és 10:00-10:5 közötti időben pontos időjelzést, időjárás- és vizállásjelentést, 10:10 és 2:40-kor élal misszer-, piaci árakat és érfolyam híreket ad.

Szombat

4.15 Batori Irén mesél.
5.25 1. honvédegyalozredzenekar.
6.25 Mikrofonnal egy nemrég feltárt barlangban.
7. Votisky Alice énekel.
8. A rádió tarkaestje.
9.55 Székely Dezső és jazzzenekara játszik.
11.10 Lakatos Flóris és cigányzenekara.

Vasárnap

9. Görög katolikus szentmise.
10. Református istentisztelet.
11. Egyházi népének.
12.03 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar.
1. Kállay Miklós előadása.
2. Hanglemezek.
3. Hinfér Kálmán előadása.
3.15 Rendőzenekar.
4.30 Versek az anyáról.
5. Oláh Kálmán és cigányzenekara muzsikál.
6.15 Világfürdőn élek.
6.40 Baranyi Lili zongorázik.
7.15 Felolvasás,
8.05 Sporteredmények.

8.15 Budapesti Hangverseny Zenekar
10. Táncoljunk.
10. Mursi Elek és cigányzenekara.
10.20 Miletin Géza jazzhármasa,
10.50 Mursi Elek és cigányzene kara esárdásokat játszik.
11.10 Heinemann Ede jazzzenekara játszik.

Az ülő életmód következtében jelentkező bajoknál, különösen renyhe belmukodesnel, aranyeres bántalmaknál és emésztési zavaroknál, reggelenként éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel igen jó eredményeket lehet elérni. Kérdezze meg orvosát.

A szerkesztésért és kiadásért felelős Dr. DIOSZEGHY JÁNOS, lapfőigazgató.
Nyomatott: Dr. DIOSZEGHY JÁNOS és Csuka László nyomdávállalatánál, Debrecen Piac uccsa 41 szám.
Felelős nyomdavezető Csuka László

HIREK

Vasárnapi Istentiszteletek A ref. templomokban

Nagytemplomban délelőtt 10 ó Kiss László, d u 4 ó temetés. Kis templomban d e 9 ó Uray Sándor, 11 ó Bartha Tibor, d u 6 ó Balogh Ferenc Ispótyiban d e 10 ó Márki Kálmán, d u 5 ó Váry László, Kossuth uccai templomban d e 10 ó dr Soós Béla, d u 5 ó dr Bartha Tibor, Árpádtéren d e 10 ó Horváth György, d u 3 ó Nagy Sándor. Homokkertben d e 10 ó Kovács József, d u 6 ó Papp Géza, Nyilastelepen d e 10 ó Mezey Béla, d u 3 ó Udvarhelyi György, Csapókerben d e 10 ó Tömör Lajos, d u 3 ó Balogh József, Keresztelepi templomban d e 10 ó Kulcsár Ferenc, Nyulason d e 10 ó dr. Lencz G. Sándor, Wolaffkatelepen d u 3 ó Papp Géza, Olajúthban d u 5 ó Orosz János, Szegényházban d e 9 ó Balogh Ferenc, Bánkon d e 9 ó v. Szabó Endre, Diószegi uton d e 11 ó v. Szabó Endre, Pallagon d e 9 ó Kovács Árpád, Ondód II. Veresdülön d e 9 ó Rápolthy Árpád, Dombostanyán d u 2 ó Halász András, Szepesen d e 10 ó Papp Géza.

Fotocikkek, lemezek, filmek

Springer boltban

legelőnyösebben beszerezhetők a főutcán.

Férfi öltöny

és kabát szövetek

OLCSÓN

Petriknél SZENTANNA-U 5

— Sirkövek műköből, gránitból, homokkőből legolcsóbban szerezhetők be a debreceni Műkögyár R. T. Fürdő u. 2 sz. a telepén.

Debre ceni m. kir. Pénzügyigazgatóság.

22,092—II.—1938.

Felhívás

az egyszeri beruházási hozzájárulás kivételének céljára szolgáló bevallások beadására.

I. A bevallásadásra kötelezett személyek és a bevallás tartama

A honvédelem és a közgazdaság fejlesztéséről, egyes népjóléti beruházásokról s ezek költségeinek fedezéséről szóló 1938:XX. t. c. végrehajtása tárgyában kiadott 1938. évi 1500. P. M. számú pénzügyminiszeri rendelet 24. és 26. §-ai értelmében az egyszeri beruházási hozzájárulás kivételének céljára legkésőbb folyó évi július hó 31-ig bevallást köteles adni:

1. A jövedelem- és vagyonadóra vonatkozó törvényes rendelkezések szerint vagyonadó fizetésére kötelesek azok a természetes és jogi személyek, továbbá vagyonrészvények, akiknek, illetőleg ame-

lyeknek tiszta vagyona az 1938. évi február hó 28. napján az 50.000 P t meghaladta;

2. minden olyan jogi személy, intézmény és vagyonközösség — az államot, törvényhatóságokat és községeket (városokat) valamint az ezek által kezelt alapokat és alapítványokat, a törvény alapján működő nyugdíj- és más társadalombiztosítási intézményeket, az elismert és ei nem ismert nyugdíjpénztárakat (nyugdíjalapokat) kivéve —, amely vagyonadó fizetésre nem köteles ugyan, azonban osztatlan tiszta vagyonának értéke az 1938 évi február hó 28. napján az 50.000 P t meghaladta;

3. a társulati adó alá eső vállalatok — saját tőkéjük összegére való tekintet nélkül — még abban az esetben is, ha a társulati adó alól ideiglenesen mentesek, vagy a társulati adó kivételére eső vagy felszámolás következtében szünetel.

II. A bevallási iv kitöltésének módja.

Az 1. és 2. pont alatt említett személyek által adandó bevallásban mindazoknak a vagyontárgyaknak átlagát és értékét fel kell tüntetni, amelyek az 1938. évi február hó 28. napján a fizetésre kötelezettnek tényleg birtokában is voltak. Kivétel ebből a szempontból csak a haszonélvezettel terhelt ingó vagy ingatlan vanyonra áll fenn, mert az ilyen vagyonról a vagyonadóra vonatkozó törvényes rendelkezésektől eltérően nem a haszonélvező, hanem az állagtulajdonos köteles bevallást adni.

A bevallási iv rovatai a bevallás kitöltésére nézve megfelelő utmutatással szolgálnak ugyan, mégis azok helyes kikötésénél különösen a következők tartandók szem előtt:

a) a mező- és erdőgazdasági ingatlanokra, az azokkal kapcsolatos jogokra és üzemi tőkére vonatkozólag nem az ingatlanok értékét kell bevallani, hanem eleendő megjelölni azt, hogy az ingatlanok, mely község területén fekszenek, és mennyit tesz ki azoknak kataszteri hoidakban számitott területe és kataszteri jövedelme, emellett be kell jelenteni hogy az ingatlanok és az üzemi tőke állagában az 1937. évi december hó 31. napja és az 1938. évi február hó 28. napja között történt e változás és az milyen okból következett be.

b) a házbirtokra nézve — szintén az érték bevallásának mellőzésével — elegendő megjelölni azt, hogy a ház, vagy házak mely községben és mely utcában és házzám (vagy mily helyszínráji, szám) alatt fekszenek;

c) a község vagy város területén fekvő beépítetlen városi vagy községi telekre és belsőségekre nézve be kell vallani a telek vagy belsőség pontos fekvését, annak nagyságát négyzetöleg szerint és annak négyzetöleg szerint számitott értékét;

d) az ipari, kereskedelmi vagy bármely más haszonhajtó foglalkozásnak ingó vagy ingatlan (élő, vagy holt leltári) vagyonban fekvő üzemi tőkéjére nézve pontosan meg kell jelölni az üzemi tőkéhez tartozó ingatlan helyét, területét, az állandóan adómentes épületek számát, terjedelmét és értékét, a gépek, iparvasutak, szállítási eszközök, szerszámok, állatok számát

és értékét, a belső berendezési tárgyakat és azok értékét; a készáru, félgyártmány, nyersanyag, gyártási segédanyag mennyiségét és értékét; az üzleti követelések és tartozások átlagát a hitelezők és adósok részletes jegyzékének csatolása mellett; a pénzkészletet és a váltókban, kötvényekben, vagy más értékpapirokban fekvő üzleti (üzemi) tokevagyon az egyes értékek részletes felsorolásával; végül azokat a dologi jogosítványokat, (pl. gyógyszeritari jogosítványt), amelyek a vagyonadóra vonatkozó jogszabályok szerint tokevagyonnak tekintendők és mint ilyenek az üzemi tőkén felül külön értékelendők;

e) a tokevagyonra nézve egyrészt a keszpenzt és tőkekövetéseket másrészt az értékpapirokban fekvő vagyont részletesen és a legnagyobb pontossággal kell bevallani;

f) az egyéb ingóvagyonok közül részletesen be kell vallani a háztartás keretében használt gépkocsikat, fogatokat, yachtokat, motorcsónakokat stb. és azok értékét; az ékszereket, ékköveket, gyöngyöket, ezüstműveket, egyéb drágaságokat és azok értéket,

A bevallásadásra kötelezettséget nem érinti az, hogy a beruházási nozzajárulás fizetésére kötelezett személy a jövedelem- és vagyonadó kivételére céljából az 1938. évre szabályszerű bevallást adott, Ebből bővebbé, hogy a beruházási hozzájárulás céljából bevallást kötelesek adni az összes fizetésre kötelezettek, tekintet nélkül arra, hogy az 1938. évre jövedelem- és vagyonadobevallást adtak és hogy vagyonuk allaga az 1937. évi december hó 31. napja óta nem változott, hogy vagyonadó alapjuk az 1938. évre változatlanul fenntartott és így jövedelem- és vagyonadóbevallást nem voltak kötelesek adni.

A pénzügyigazgatóság nyomtatékosan felhívja a bevallás adására kötelezettek figyelmét az 1938: XX. tc. 8. § anak 6. bekezdésében foglalt arra a rendelkezésre, hogy a bevallott vagyontárgyakat — amennyiben az érték bevallása kötelező és az érték bevallása a törvényben vagy a vagyonadó kivételére vonatkozó jogszabályokban foglaltaktól eltérően alacsonyabban történt, az állam a vagyont a bevallott értékben megválthatja.

A társulati adó alá eső vállalatok a beruházási hozzájárulás fizetésére szolgáló bevallási iv egyes rovatait pontosan kötelesek kitölteni s amennyiben az egyes rovatokban bejegyzett adatok külön magyarázatra, illetve részletezésre szorúlnának, azokat a bevallási iven, vagy az ahhoz mellékelendő külön felvilágosító iratban köteles megadni.

III. A bevallás beadásának helye

A beruházási hozzájárulás kivételére szolgáló bevallást annál a m. kir. pénzügyigazgatóságnál kell beadni, amelynek területén a fizetésre kötelezett 1938. évi jövedelem- és vagyonadóját, illetve társulati adóját kivetették. A vagyonadó alá nem tartozó, de beruházási hozzájárulás fizetésére kötelezett jogi személyek, intézmények és vagyonközösségek bevallásukat annál a m. kir. pénzügyigazgatóságnál kötelesek benyújtani,

amelynek területén az ügyeket irányító központi szerv működik.

IV. Bevallási nyomtatványok.

A bevallás céljára kettőle nivalatos nyomtatvány készült. Az egyik a vagyonadó atanyai, a vagyonadó alá nem tartozó de beruházási hozzájárulás fizetésére kötelezett jogi személyek, intézmények és vagyonközösségek, a hazreszvenytársaságok, a mező- és erdőgazdasági ingatlanokon östermeléssel és az annak keretében tartozó mező- és erdőgazdasági üzemágakkal foglalkozó társaságok, valamint a korlátolt felelőségu társaságok beruházási hozzájárulásának kivételére, a másik pedig a társulati adó alá eső vállalatok beruházási hozzájárulásának kivételére szolgál. Ezeket a nyomtatványokat — az előállítás költsége megtérítése ellenében — a községi előjárásnál (városi adóhivatalnál), továbbá a m. kir. adóhivatalnál (adófelügyelőségnél) lehet megszerezni: az említett hatóságok és hivatalok a bevallások kiállításának módjára nézve is felvilágosításokkal szolgálnak.

V. Közkegyelem (Amnesztia)

A törvény szezieskoru közkegyelemet ad azoknak a fizetésre kötelezetteknek, akik bevallásukban oly vagyontárgyakat, illetőleg értékeket is bevallanak, amelyeket az előző évekre, vagy az 1938. évre szóló jövedelem és vagyonbevallásukban elhallgattak. Az eddig elhallgatott vagyontárgyak és értékek bevallása esetében ugyanis a fizetésre kötelezett mentesül az 1938 évet megelőző időre a pótlagos megadóztatás alól és ellene adócsalási vagy jövedéki kihágási eljárás nem indítható.

A törvény a közkegyelmet a társulati adó alá eső vállalatok részére is biztosítja, ezek azonban az 1938. évet megelőző időre a pótlagos megadóztatás alól csak akkor mentesülnek és ellenük adócsalási, vagy jövedéki kihágási eljárás csak abban az esetben nem indítható, ha a vállalat egy összegben előre lefizeti azt a többletet, mely a törvény alapján fizetendő 'beruházási hozzájárulás és az utolsó három évi üzleteredményekből adó alól elvont nyereségek figyelembe vétele mellett kiszámított beruházási hozzájárulás összege között mutatkozik.

VI. Büntető rendelkezések

1. Aki a beruházási hozzájárulás megállapítása céljából szukséges bevallást a megszabott határidőben be nem adja, a terhére megállapított beruházási összegének egyszeresét fizeti bírság fejében.

2. A valótlan adatok szolgáltatását, a beruházási hozzájárulás megállapításának alapjául szolgáló valamely vagyontárgynak, vagy értéknek szándékos elrejtését, hozzáférhetetlenné tételét, vagy a bevallásból szándékos kihagyását a törvény adócsalás büntetetének minősíti és a főbüntetés fejében kiszabható szabadságvesztés büntetésen felül minden esetben a beruházási hozzájárulás megrövidített összegének haromszorosától nyolcszorosáig terjedő pénzbüntetéssel, mint mellékbüntetéssel bünteti.

Debrecen, 1936 június 22.

M. kir. Pénzügyigazgatóság